

NAZWA MODUŁU KSZTAŁCENIA: Stary Testament 1 - Pięcioksiąg

NAZWA W JĘZYKU ANGIELSKIM: Old Testament 1 - Pentateuch

KOD MODUŁU: 13-TS-14-TBST1, 13-TN-14-TBST1

KIERUNEK STUDIÓW: teologia

POZIOM STUDIÓW: jednolite magisterskie

PROFIL KSZTAŁCENIA: ogólnoakademicki

JĘZYK PROWADZENIA: polski

OSOBA PROWADZĄCA ZAJĘCIA: dr Jerzy Seremak SJ

FORMA PROWADZENIA STUDIÓW:	stacjonarne	niestacjonarne
LICZBA PUNKTÓW ECTS:	3	7
ROZLICZENIE GODZINOWE:	30 wykłady	24 wykłady 6 ćwiczenia

1. ZAKŁADANE EFEKTY KSZTAŁCENIA MODUŁU

Kod efektu kształcenia modułu	Opis efektu kształcenia	Kod efektu kształcenia kierunku
TBST1_1	Zrozumienie genezy i uwarunkowań historyczno-kulturowych tekstów biblijnych oraz zmiany metod ich interpretacji na przestrzeni wieków.	TMA_W01
TBST1_2	Poznanie w warstwie materialnej treści ksiąg Starego Testamentu.	TMA_W05
TBST1_3	Uporządkowanie i pogłębienie wiedzy z zakresu teologii i egzegezy Starego Testamentu.	TMA_W05, TMA_W13
TBST1_4	Umiejętność rozróżniania gatunków literackich tekstów starotestamentalnych oraz stosowania odpowiednich metod ich interpretacji.	TMA_U02, TMA_U04, TMA_U06
TBST1_5	Umiejętność wykorzystania tekstów Starego Testamentu do rozwiązywania konkretnych problemów.	TMA_U09 TMA_U13
TBST1_6	Świadomość potrzeby znajomości teologii Nowego Testamentu dla lepszego rozumienia tekstów starotestamentalnych na gruncie chrześcijaństwa.	TMA_K05, TMA_K06
TBST1_7	Rozwój zainteresowań dotyczących współczesnych osiągnięć w ramach egzegezy Starego Testamentu.	TMA_K08

2. TREŚCI KSZTAŁCENIA

2a. STUDIA STACJONARNE

Lp.	Tematyka zajęć	Liczba godzin			Efekty kształcenia modułu
		wykłady	ćwiczenia	seminarium	
1.	Wprowadzenie do Pięcioksięgu	4			TBST1_4 TBST1_5 TBST1_7
2.	Egzegeza wybranych tekstów z Pięcioksięgu: -Księga Rodzaju: 1,1-2,4a; 2,4b-3,24; 9,1-17; 11,1-9; 12,1-9; 14,1-24; 15,1-21; 18,1-33; 22,1-19 -Księga Wyjścia: 2,23-4,17; 12,1-13,16; 13,17-14,31; 15,22-17,16; 19,1-25; 20,1-21; 22,20-26; 24,1-18; 31,18-33,6; 33,7-34,35 -Księga Kapłańska: 13,1-46; 19,1-37 -Księga Liczb: 6,22-27; 11,1-35	26			TBST1_4 TBST1_5 TBST1_7

- <i>Księga Powtórzonego Prawa</i> : 4,1-40; 5,1-22; 6,1-25; 7,1-26; 8,1-20; 10,12-11,32; 18,9-22; 26,1-11; 30,11-14				

2b. STUDIA NIESTACJONARNE

Lp.	Tematyka zajęć	Liczba godzin			Efekty kształcenia modułu
		wykłady	ćwiczenia	seminarium	
1.	Wprowadzenie do Pięcioksięgu	4			TBST1_4 TBST1_5 TBST1_7
2.	Egzegeza wybranych tekstów z Pięcioksięgu: - <i>Księga Rodzaju</i> : 1,1-2,4a; 2,4b-3,24; 9,1-17; 11,1-9; 12,1-9; 14,1-24; 15,1-21; 18,1-33; 22,1-19 - <i>Księga Wyjścia</i> : 2,23-4,17; 12,1-13,16; 13,17-14,31; 15,22-17,16; 19,1-25; 20,1-21; 22,20-26; 24,1-18; 31,18-33,6; 33,7-34,35 - <i>Księga Kapłańska</i> : 13,1-46; 19,1-37 - <i>Księga Liczb</i> : 6,22-27; 11,1-35 - <i>Księga Powtórzonego Prawa</i> : 4,1-40; 5,1-22; 6,1-25; 7,1-26; 8,1-20; 10,12-11,32; 18,9-22; 26,1-11; 30,11-14	20	6		TBST1_4 TBST1_5 TBST1_7

3. FORMY PROWADZENIA ZAJĘĆ:

Wykład problemowy.

Praca z tekstem.

Dyskusja.

Analiza tekstów źródłowych.

4. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA MODUŁU: przy każdej formie zaliczenia podać kod efektu

Egzamin: TBST1_4

Kolokwium: TBST1_3

Praca pisemna: TBST1_5

5. NAKŁAD PRACY STUDENTA

5a. STUDIA STACJONARNE

Opis	Liczba godzin	Liczba ECTS
Udział w zajęciach dydaktycznych, opracowanie treści wykładu i przygotowanie do egzaminu	50	2
Praca własna z lekturą obowiązkową i dodatkową	15	0,5
Przygotowanie wystąpienia ustnego/prezentacji lub krótkiej pracy pisemnej zaliczeniowej	15	0,5

Nakład pracy studenta w godz.: 80

Liczba punktów ECTS: 3

5b. STUDIA NIESTACJONARNE

Opis	Liczba godzin	Liczba ECTS
Udział w zajęciach dydaktycznych, opracowanie treści wykładu i	75	3

przygotowanie do egzaminu		
Praca własna z lekturą obowiązkową i dodatkową	65	2,5
Przygotowanie wystąpienia ustnego/prezentacji lub krótkiej pracy pisemnej zaliczeniowej/ćwiczenia	40	1,5

Nakład pracy studenta w godz.: 180

Liczba punktów ECTS: 7

6. LITERATURA

6a. PODSTAWOWA

EGZEGEZA BIBLIJNA

The New Jerome Biblical Commentary, ed. R. E. Brown, J. A. Fitzmyer, R. E. Murphy, Great Britain, 1989, 3-109 = *Katolicki komentarz biblijny*, red. R. E. Brown, J. A. Fitzmyer, R. E. Murphy, tłum., Warszawa: Vocatio 2004², 3-176

Księga Rodzaju

H. Gunkel, HK, 1910³; B. Jacob, 1934; E. Speiser, AncB, 1964; W. Zimmerli, ZBK, 1967³ (1-11); C. Westermann, BK, 1974-1981; G. von Rad, ATD, 1976¹⁰; W. Bruggemann, Interpretation, 1982; G. W. Coats, FOTL, 1983; J. Scharbert, NEB, 1983 (1-11); J. Wenham, WBC, 1987 (1-15); 1994 (16-50); L. Ruppert 1992 (1,1-11,26), 2002 (11,27-25,18); H. Seebass, 1996 (1,1-11,26, 1997 (11,27-22,24), 1999 (23,1-36,43), 2000 (37,1-50,26); A. Soggin, 1998; J. Ebach HThKAT, 2007 (37-50); A. Schüle, ZBK, 2009 (1-11); I. Willi-Plein, NSK, 2011 (12-50)

Księga Wyjścia

M. Noth, ATD, 1959; U. Cassuto, 1967; B. S. Childs, OTL, 1974; F. Michaeli, CAT, 1974; J. P. Hyatt, NCBC, 1980²; E. Zenger, GSL, 1982²; 1989 (7,14-19,25); J. J. Durham, WBC, 1987; W. H. Schmidt, BK, 1988 (1-6); 1999nn (7nn); J. Scharbert, NEB, 1989; T. E. Fretheim, Interpretation, 1999; C. Houtman, HCOT, 1993 (I-III); B. Jacob, 1997; C. W. Coats, FOTL, 1999 (1-18); C. Dohmen, HThKAT, 2004; Th. B. Dozeman, ECC, 2009; G. Fischer, D. Markl, NSK, 2009; V. P. Hamilton, 2011; R. Albertz, ZBK, 2012 (1-18); H. Utzschneider/W. Oswald, IEKAT, 2013 (1-15)

Księga Kapłańska

M. Noth, ATD, 1962; K. Elliger, HAT, 1966; G. Wenham, NIC, 1979; W. Kornfeld, NEB, 1983; R. Rendtorff, BK, 1985nn; B. A. Levine, JPS, 1989; J. Milgrom, AncB, 1991 (1-16); 2000 (17-22), 2001 (23-27); J. E. Hartley, WBC, 1992; E. S. Gerstenberger, ATD, 1993; R. Péter-Contesse, CAT, 1993 (1-16); T. Staubli, NSK, 1996; S. E. Balentine, Int., 2003; R. Gane, NIV.AC, 2004; J. Milgrom, CC, 2004; A. Marx, CAT, 2011 (17-27)

Księga Liczb

M. Noth, ATD, 1966; J. Milgrom, JPS, 1990; P. J. Budd, WBC, 1992; J. Scharbert, NEB, 1992; T. R. Ashley, NIC, 1993; B. A. Levine, AncB, 1993 (1-20); 2000 (21-36); J. B. Gray, ICC, 1999; H. Seebass, BK, 1993nn; D. T. Olson, Interpretation, 1996; T. Staubli, NSK, 1996; L. Schmidt, ATD, 2004 (10,11-36,13); R. Gane, NIV.AC, 2004; G. W. Coats, R. Knierim, FOTL, 2005; H. Seebass, BKAT, 2012 (1,1-10,10)

Księga Powtórzonego Prawa

A. Dillmann, KeH, 1886²; S. R. Driver, ICC, 1895; A. Bertholet, KHC, 1889; F. de Hummelauer, CSS, 1901; E. König, KAT, 1917; G. A. Smith, CB, 1918; C. Steuernagel, HK, 1923²; H. Junker, HSAT, 1933; H. Junker, EB, 1955; P. Buis, J. Leclerq, Sbi, 1963; G. von Rad, ATD, 1964 (= 1984⁴); P. Buis, VSal.AT, 1969; J. Wijngaards, BOT, 1971, A. Philips, CBC, 1973; P. C. Craigie, NICOT, 1976; A. D. H. Mayes, NCeBC, 1979; G. Braulik, NEB, I 1986; II 1992; C. J. Labuschagne, PreOT, I^A i I^B 1987, II 1990, III 1997; L. Perliitt, BK, 1990nn; M. Weinfeld, AncB, 1991; M. Rose, ZBK, 1994; E. Nielsen, HAT, 1995; J. H. Tigay, JPSTC, 1996; C. J. H. Wright, NIBC, 1998²; R. E. Clements, NIB, 1998, 269-538; D. L. Christensen, WBC, I 2001, II 2002; R. D. Nelson, OTL, 2002; J. G. McConville, AOT, 2002; T. Veijola, ATD, I 2004, U. Rütterswörden, NSK, 2006; U. Rütterswörden, BK, 2011 (12,1-13,1)

TEOLOGIA BIBLIJNA

G. von Rad, *Theologie des Alten Testaments, Band I: Die Theologie der geschichtlichen Überlieferungen Israels*, München: Kaiser, 1962, 117-317 = G. von Rad, *Teologia Starego Testamentu*, tłum., Warszawa: Pax 1986, 92-241

J. Schreiner, *Theologie des Alten Testaments*, Würzburg: Echter, 1995, passim = J. Schreiner, *Teologia Starego Testamentu*, tłum., Warszawa: Adam, 1999, passim

R. Rendtorff, *Theologie des Alten Testaments: Ein kanonischer Entwurf. Band 1: Kanonische Grundlegung*, Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 1999

R. Rendtorff, *Theologie des Alten Testaments: Ein kanonischer Entwurf. Band 2: Thematische Entfaltung*, Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Verlag, 2001

J. Goldingay, *Old Testament Theology. Volume One: Israel's Gospel*, Downers Grove: InterVarsity Press, 2003

J. Goldingay, *Old Testament Theology. Volume Two: Israel's Faith*, Downers Grove: InterVarsity Press, 2006
J. Goldingay, *Old Testament Theology. Volume Three: Israel's Life*, Downers Grove: InterVarsity Press, 2010
B. K. Waltke, *An Old Testament Theology: An Exegetical, Canonical, and Thematic Approach*, Grand Rapids: Zondervan, 2007

6b. UZUPEŁNIAJĄCA

Zob.:

Elenchus Bibliographicus, 1 (1920) – 13 (1932), Roma: Pontificio Istituto Biblico

Elenchus Bibliographicus Biblicus, 14 (1933) – 65 (1984), Roma: Pontificio Istituto Biblico

Elenchus of Biblica, 1985-, Roma: Pontificio Istituto Biblico

Old Testament Abstracts, 1978-, Washington: Catholic Biblical Association

P. Ostański, *Bibliografia biblistyki polskiej, t. 1-2: 1945-1999*, Poznań 2002

P. Ostański, *Bibliografia biblistyki polskiej, t. 3-4: 2000-2009*, Poznań 2010